

A black and white photograph of a very muscular man standing on a beach. He is shirtless, wearing dark swim trunks, and looking slightly to the right. The background shows the ocean and a clear sky.

Siniša Novac

Gordan

Plážové poviedky

Siniša Novac

Gordan

Plážové poviedky

© Siniša Novac

Gordan

Plážové poviedky

Vydala: Premedia, 2013

v spolupráci s Miloš Prekop – AND

ISBN 978-80-8159-013-9

Milé čitatelky, milí čitatelia,

jako mi je drago, že držíte v rukách túto knihu, teda spoločné vydanie kníh Plážové poviedky a Gordan sa vracia, obohatené ešte o dve nové poviedky, ktoré sa do predchádzajúcich kníh nevošli. Splnil sa mi tak môj sen – vydať veľký turistický román, ktorý môže človek čítať počas celej dovolenky.

Prajem aj vám, nech sa vaše veľké (a aj tie malé) sny naplnia, tak ako jeden z nich aj mne, pretože mnohí z nás nežijú zrovna ľahké časy. Chápem to, lebo sám ich nežijem. Vysvetlím. Aj keď som síce tušil, že zahrávať sa s literatúrou môže byť nebezpečné, lebo autora často postihne osud hlavnej postavy jeho knihy, tak sa to prihodilo bohužiaľ aj mne, a tak ako Gordan, musel som aj ja odísť za prácou do Nemecka.

Na záver vás pozdravujem zo slnečného Nemecka a prajem vám príjemný čitateľský zážitok.

*Siniša Novac
Karlsruhe, 2.7.2013*

Kukuričiar Gordan

Kukuričiar Gordan bol zjavom miestnej pláže chorvátskeho turistického mestečka. Ako najpríťažlivejší zo všetkých mladíkov, ktorí predávali na pláži kukuricu bol zároveň vo veku, keď mal všetko pred sebou, vrátane vozíka s trúbkou a plastovou chladničkou plnou kukurice. Jeho vyšportované a opálené telo, čo by stálo za dovolenkový hriech, priťahovalo pohľady všetkých žien. (A nielen pohľady.) Gordan bol dovolenkovým hriešnym snom žien od 18 do 88 rokov. Jeho uhrančivý pohľad ženy doslova hypnotizoval. Aj preto jeho kukuričné klásky (plné lásky) išli na dračku. Niektoré staršie dámy, čo inak vyzerali v plavkách, ako keby ste obliekli bikiny na smetný koš, nedokázali nikdy odolať a často si kúpili aj dva klásky.

Ženy vo svojich predstavách zažívali s Gordanom nejedno dobrodružstvo a divokú noc. A Gordan, Chorvát jeden chorvátsky, to vedel a patrične to aj zneužíval! Počas letnej sezóny dokázal veru vyvolať nejednu manželskú drámu.

„To nemyslíš vážne, mámo, vždyť jíš dnes už šestou kukuřici!?“ rozhorčene kritizoval nejeden táta nejednu mámu.

„Vždyť jsme si řekli, že letos do Chorvatska pudem s podmínkou, že budem sakra šetřit!“ pripomínal táta máme na čom sa dohodli. Avšak máma v sladkom opojení nevníkala, pretože mala pocit, že s každou kukuricou konzumuje i kúsok Gordana.

Gordan dokázal učarovať ženám všetkých krajín, pretože celkom plynulo dokázal povedať v každom jazyku asi šesť viet.

„On je polyglot,“ pomyslela si nejedna zo žien, pričom už samotné slovo polyglot im spôsobovalo nesmierne vzrušenie.

„Prežiť orgasmus s takým polyglotom, to teda musí byť niečo!“ povzbudzoval ich vnútorný hlas.

Gordanove pracovné dni sa podobali ako vajce vajcu. O desiatej sa prihlásil u majiteľa reštaurácie, ktorý svojším spôsobom expandoval vo svojom podnikaní aj predávaním kukurice na miestnej pláži, a potom pokračoval, kľukatiacou sa plážou, až na jej samotný koniec. Bola to celkom slušná trasa. Vzďialenosť bolo možné merať nie v desiatkach, ale v stovkách metrov. Tých stoviek metrov bolo viššie kao

deset, ali manje kao dvadeset (viac než desať, ale menej ako dvadsať). Plážová cestička bola, chvala-bohu, často v tieni borovíc, lebo ak by nebola, tak by na nej Gordan, v tom páliacom letnom slnku, načisto zhorel. Pláž končila za mestečkom, kde bol aj plážový bufet a toalety. Pri toaletách sa vždy zastavil, aby mohol prehodiť zopár slov s toaletárom Željkom. Ich rozhovor začínal vždy rovnako.

„Bok Željko,“ povedal Gordan na úvod. (Neukazoval mu žiadny bok, ale zdravil ho týmto milým chorvátskym slovíčkom znamenajúcim ahoj.)

„Kako to ide?“ (Opäť sa nepýtal, či práve nejde nejaké to „kako“ v kabínke toaliet, ale pýtal sa, ako to ide.)

„Znaš, sranje, sranje i još sranja,“ odpovedal svojou toaletárskou mantrou Željko. (Vieš, hovno, hovno a ešte hovná.) Pri toaletách Gordan vždy pookrial. Až potom bol schopný vydať sa na cestu späť k reštaurácii.

Igradečko, teda playboy Gordan, jedného pekného chorvátskeho slnečného dňa ukázal na pláži aj svoju druhú tvár. Len čo prišiel na pláž, zatrúbil trúbkou „tu-tu-tu tu-som“. Zrazu sa z mora ozvalo hlasné: „Aiuto, aiuto!“

Ak by Gordan nebol polyglotom, tak by si myslel, že tá staršia pani, metajúca sa vo vode, zošalela a chce auto, ale Gordan vedel, že tá stará Talianka volá o pomoc, lebo sa topí.

Odsotil na bok vozík s chladničkou, rozbehol sa, ako čierny chorvátsky panter a skokom, naozaj hodným pantera, skočil do mora. V momente bol pri starej Talianke a zachránil ju. Dotiahol ju v bezvedomí na breh a dal jej hitnu (prvú) pomoc. Nevynechal, samozrejme, ani umelé dýchanie, aby pani Giuliettu vrátil k vedomiu. V okamihu, keď Gordan dával pani Guiliette umelé dýchanie, všetky ženy chceli byť tak veľmi na jej mieste. Niektoré od závidi ani nedýchali. Celá pláž bola vo vytržení.

„Heroj, geroj, hero, held, ercole, hrdina,“ ozývalo sa na pláži z úst postarších i pomladších žien.

„Grazia molto bene,“ poďakovala sa pani Giulietta záchrancovi.

Jej manžel Massimo však nepovedal nič a vyzeral, že sa tomu príliš neteší. Gordanovi sa dokonca zdalo, že naň akosi zazerá.

Po tomto hrdinskom zákroku sa Gordanovi prvá várka kukurice vypredala v „cukuletu“. Každý chcel vidieť toho odvážneho záchrancu.

„Danas će biti dan pun biznisa,“ spokojne si povedal sám pre seba Gordan. (Nespomínal však žiadne dane, pretože danas po chorvátsky značí dnes, a dan zasa deň. Potešil sa teda, že dnes to bude dobrý deň pre jeho biznis.)

Keď sa Gordan po chvíli vrátil s novou várkou kukurice, nemohol uveriť vlastným očiam. Z mora sa ozývalo (v rôznych rečiach) more volaní o pomoc:

„Hilfe, Aiuto, Pomoc, Help...“

Vo vode sa totiž topilo mnoho postarších žien. Alebo, ako sa slušne hovorí, žien v najlepšom veku. (Mimochodom, otázkou je v najlepšom veku načo?) Jedna zo žien na Gordana dokonca z vody mávala barlou!

„Bože, što se ovdje dogada?“ začudoval sa Gordan. „To izgleda kao paraolimpijada!“ (Niet divu, že sa čudoval, čože sa tam deje a že mu to pripomínalo paraolimpijádu.)

Gordan tomuto triku postarších žien nerozumel. (Keby tomu rozumel, asi by nepredával kukuricu.) Pustil sa teda do postupného zachraňovania topiacich sa žien. Vyťahoval ich jednu po druhej, oživoval, dával umelé dýchanie...

Vypočul si za to slová vďaky v mnohých jazykoch. Videl však aj mnoho nevrých pohľadov ich manželov. Bol to ťažký deň bez patričnej tržby.

„Ali takvi su i dani,“ vraví sa na Jadrane. (Nie v Turecku, lebo slovo ali zamená v chorvátčine ale.)

Gordanovo detstvo

Gordan lásku svojich rodičov nikdy nepoznal. Nechali ho totiž jedného dňa, na konci letnej sezóny, jednoducho v košíku na pláži. Či to bol zámer, alebo ho tam len zabudli (ako potápacie okuliare alebo lehátko), sa už Gordan asi nikdy nedozvie.

Zabudnutého malého Gordana (kao bebu) potom našiel v tieni borovice toaletár menom Ivica. Ivica sa malého Gordana ujal a vychoval ho. Gordan vďaka tomu trávil svoje detstvo (počas celej letnej sezóny) s otcom pri toaletách. Mimo sezónu býval Gordan u svojej adoptívnej babky Marije, pretože Ivica mimo sezóny pracoval (po chorvátsky radil, v tomto prípade by bolo výstižnejšie povedať riadil) ako vodič kamiónu.

(Spisovne, chorvátsky, by sa však malo povedať „On je radio“, to však potom vyzerá akoby Gordanov otec bol rádio. Ale nebol. Bol to veľmi mĺkvy muž. Dlhý čas dokázal neprehovoriť ani slovo. A to doslovne, pretože v chorvátčine slovo znamená pís-

meno. Do svojich dlhých odmlúk aj nepúšťal žiadne pesničky.)

Babka Marija mala Gordana veľmi rada. Milovala ho nadovšetko, pretože Gordan bol jej jediným vnúčikom, v ktorého už ani nedúfala. Prežívala sen starých ľudí, sen o vnukovi, ktorý sa jej (hvala bogu) aj naplnil. Možno aj preto ho veľmi rozmaznávala.

Gordan sa s babkou najradšej hrával na partizánov. Marija bola na túto hru najpovolanejšia, lebo táto stará partizánka bola počas vojny členkou partizánskej brigády vedenej najväčším veliteľom všetkých veliteľov – Josipom Brozom Titom. (Pošuškávalo sa, že Marija aj niečo s Josipom mala, že si neraz spolu krátili dlhú partizánsku chvíľku.)

Gordanove hry s babkou Marijou neboli vôbec nudné, pretože babka vlastnila malý vojnový arzenál: niekoľko samopalov (ruskej i nemeckej výroby), dva ľahké a jeden ťažký guľomet, starý mínomet a munície vyše hlavy.

Tento arzenál prišiel Marije jedného dňa mimoriadne vhod. Bolo to počas chorvátsko-srbskej vojny, keď sa srbský oddielik chcel „ubytovať“ v jej dome. Marija vtedy spustila takú paľbu, že Srbi radšej zutekali kade ľahšie. Dokonca aj kade ťažšie, taká to bola

kanonáda. Veď aj Mariju potom prezývali Baka Rambo (Babka Rambo).

Gordanovo detstvo bolo plné hier (občas strieľali aj ostrými) a plné rozprávok... o Titovi. Gordan vnímal Tita ako Boha. Jeho portrét visel na stene babkinej kuchyne hneď vedľa obrazu Svätej rodiny. Obraz Svätej rodiny mu Marija aj často ukazovala so slovami:

„Gordane, tamo možeš vidjeti, Josipa, Mariju...“

Gordan vo svojej puberte pochopil, že Josip (Tito) je stále jej veľkou láskou. Keď chcel babke spraviť radosť, spýtal sa jej na Tita. Ona hneď ožila a so svietiacimi očami sa o ňom rozprávala, pričom často s obľubou predvádzala, ako s Titom bojovali plece pri pleci, či presnejšie stehno pri stehne.

Keď Gordan dospel, dlho váhal, či chce byť vodičom kamiónu alebo toaletárom ako jeho otec. Prípadne oboje. Nakoniec však, ani nevedel prečo, zvíťazila kukurica, teda jej predaj na pláži. Mimo sezóny robil, čo mu prišlo pod ruky: bol strážnikom, čašníkom, komparzistom vo filme, vykladal vagóny, otváral výstavy súčasného chorvátskeho umenia...

Keď sa ho niekto pýtal, čo robí, tak odpovedal:

„Sve.“ (Chorvátsky všetko.)

„Previše radim (*pracujem*) s kukuruzima,“ upresňoval. Nemyslel, samozrejme, realizovanie veľkej potreby v kukurici, ani obchodovanie na burze s kukuricou, aj keď v tomto omyle ľudí rád nechával.

Gordan totiž počas svojho detstva v škole viac nebol ako bol. So svojím vzdelaním, pozostávajúcim z niekoľkých ročníkov základnej školy, nemohol pomýšľať na viac ako na predávanie kukurice. (Aj keď si niektoré ročníky zopakoval viackrát.)

Hlúpy však nebol. Jednoducho len počas šťastného detstva nije bilo vremene (*nebolo času*) na školu.

Gordanov sen

Gordan každý Boží deň nabehal so svojou pojazdnou chladničkou, plnou varenej kukurice, desiatky kilometrov. Preto nečudo, že vždy poobede, okolo pol druhej chorvátskeho času, padla naňho únava. Nemilosrdné zásady kukuričiarskeho trhu mu ale nedovoľovali pospať si, ani si dopriať aspoň hodinku siesty.

Jedného dňa však neodolal, a keďže v ten deň predal výnimočne veľa kláskov varenej kukurice, rozhodol sa, že si predsa len dožičí malú siestu v tieni borovice. Únava, mimoriadne teplé počasie a zvuky morských vln (či skôr vlniek) urobili svoje, a Gordan sa zrazu ocitol vo svete, kam aj králi chodia pešo, teda vo svete snov.

Opäť sa mu sníval obľúbený sen. V tom sne bol chorvátsky miljunaš, ktorý mal každú sezónu novú ljepoticu (*krásavicu*) a k tomu 22 metrov dlhú a 5 metrov širokú jachtu za 15 miliónov Kuna. (Presne ako

tenisač, prvak (*majster*) u Wimbledonu, Goran Ivanišević, akurát Gordanovi sa, na rozdiel od Gorana, neказila.)

„Gordan je vozio Audi kabriolet“ a bol to „boga-taš“ ako sa patrí. Akonáhle sa niekde objavil, tak sa tam ihneď zjavil aspoň jeden chorvátsky papa-razzi (niekedy aj dva razy). Gordan paparazzov tole-roval, pretože vedel, že si robia len svoju prácu. A to, že sa videl v novinách 24 Sata každý týždeň mu vôbec nevadilo. Okrem iného čítal aj iné noviny – Jutarnji List. (K tomu, samozrejme, aj chorvátske burzové no-viny Zidova ulica.)

Svet v jeho sne bol nádherný! Keď vystúpil zo svo-jej jachty na pobrežie, a okolo neho prešiel mladý chudobný kukuričiar, zastavil ho a kúpil si od neho hneď dva klásky. Dal mu 200 Kuna a povedal:

„To je dobro, za tebe dečko!“

Tento sen bol však zvláštny najmä tým, že Gordan bol v ňom miljunaš i kukuruz dečko zároveň. Čiže kupoval kukuricu sám od seba, čo bol pre neho dvojnásobne slastný pocit, pretože sa predviedol ako rozmarný milionár, a zároveň utržil za dva klásky kukurice 200 Kuna.

„Bože, dvjesto kuna za dva kukuruza! To je sreća!“

reagovali obdivne jeho kamaráti kukuričiari, keď im potom o tom rozprával.

V tom sne bol Gordan, ako každý správny miliónár, oblečený celý v bielom, nohavice i košelu mal z voľnej priedyšnej látky, obutý bol v kožených šľapkách, čo vôbec nevyzerali na to, že stáli takmer 5 000 Kuna. A nechýbala ani priateľka, oblečená ako manekýnka podľa poslednej módy, ktorá bola na ňom zavesená ako malý šimpanz...

Gordan sanjal a sanjal (*sníval*). Vo svojom sne práve vyplával so svojou jachtou z prístavu, pričom nezaбудol trikrát hlasno zatrúbiť lodnou trúbou. Akurát ho prekvapilo, že sa namiesto typických hlbokých tónov ozval zvuk (dobré známej) kukuričiarskej trúby. Bol to zvuk konkurenčnej trúby, ktorý sa mu vkradol do sna. Gordana to prebudilo, a keďže to bol mimoriadne živý sen, chvíľu mu trvalo, než si uvedomil, kým skutočne je. Nielenže na sebe nevidel žiadne biele oblečenie z voľnej priedyšnej látky, ale ani nemal obuté šľapky za 5 000 Kuna. (Tie jeho stáli len 50 Kuna.) Zorientoval sa rýchlo.

„Lijep san!“ povedal si sám pre seba a dodal: „Hajdemo, imam puno posla.“ (Nespomínal žiadneho posla, povedal len, že má veľa práce.)

Vstal, zobral so sebou pojazdnú chladničku, trikrát zatrúbil a vydal sa v ústrety svojmu snu...

V ten deň stretol pekný párik. Muž bol oblečený celý v bielom a jeho frajerka vyzerala ako manekýnka. Muž v bielom od neho kúpil dva klásky kukurice. Keď mu dal 200 Kuna povedal:

„To je dobro, za tebe dečko!“

Presne ako v tom sne! Akurát ešte dodal:

„Sitno mi netreba.“

(Nemyslel tým, že by chcel kúpiť hrad Sitno. Slovo sitno znamená chorvátsky drobné peniaze. Veď napokon, čo by aj robil so Sitnom.)

Muž v bielom však nebol on. A jeho kožené šlapky naozaj nevyzerali, že stáli takmer 5 000 Kuna.

Bol to pre Gordana dobrý deň. Jedan iz bojlih. (Jeden z lepších, nie boľavých. Veď nebol u zubára.) Po dlhom čase si nielenže poobede pospal, ale sníval sa mu aj krásny, a pritom prorocký, sen. A navyše zarobil za dva klásky kukurice 200 Kuna! To sa nedeje každý deň.

Bude tak môcť o tom po večeroch rozprávať kamošom. Určite všetkých tromfne touto kukuričiarskou historkou, ktorá sa môže stať, za istých kukuričiarских okolností, možno aj legendou. Kuku-